

ESTOTE BENEDICTI

občasník

11. číslo

20. apríla 2014

NELAKAJTE SA!

VSTAL Z MŔTVYCH,
HĽA, MIESTO, KDE HO ULOŽILI.

(Mk 16, 6)

Drabí naši čitatelia!

Nech je tohoročná Veľká noc
nová a opravdivá,
svätá a radostná,
skutočne veľká a tajomná,
noc ako ráno,
ktoré nás posvätilo,
všetko osvietilo,
a nebo nám otvorilo!

*Toto je deň, ktorý učinil Pán!
Radujme sa z neho!
Aleluja!*

Útechu a svetlo
z Pánovho kríža,
radosť a dôveru
z Kristovho zmŕtvychvstania
a dar pokoja od Vzkrieseného
prajú a vyprosujú

mnísi

Veľká noc, 2014 Sampor

Úvodník

V poslednom „Estote Benedicti“ som začal úvodník vyjadrením. „Pevne dúfam, že pod vianočným stromčekom bude 10. číslo“. Vďaka ústretovosti a ochote tlačiarň sa nám to podarilo splniť.

Žiaľ, naša redakcia sa nepoučila, opäť príprava nového čísla začala neskoro... Prosíme vás o prepáčenie, že časopis príde až po slávení Veľkej noci.

Hoci občasník nie je „nadčasový“, mám nádej, že i napriek meškaniu nezostane nepovšimnutý. Prijemné chvíle pri čítaní vám praje *redakcia*.

Pod'akovanie

Hneď po veľkonočnom prianí vám s radosťou a vďakou v srdci píšem: **„opäť sa v našom kláštore stalo veľa nového dobra“**. Dobro sa však neuskutočnilo samo. Za každým, aj tým **najmenším dobrom, ktosi stojí**. Mohutným **prameňom dobra pre nás je vaša podpora, náklonnosť, štedrosť a pomoc**. Mohli sme tak pokračovať v prístavbe, čo nám spôsobilo veľa radosti. Dúfame, že radosť máte v srdci i vy, pretože stále platí jednoduchá pravda: *„Radosť, ktorú rozdávame, vráti sa do nášho srdca. Keď chceš byť v živote šťastný, prispievaj k šťastiu druhých!“*

Za všetky vaše prejavy dobra vám všetci ďakujeme a uistujeme o našich neustálych modlitbách za vás.

„Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: »Ježiš je Pán!« a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu.“
(Rim 10, 9n)

Veľká noc je bránou do nového života.
Ježiš Kristus nám svojou smrťou
a zmŕtvychvstaním otvoril nebo.

Svojou obetou prešiel zo smrti do života,
otvoril cestu i nám.

Všetkým, ktorí veríme v jeho vzkriesenie.

Osobne prežiť Veľkú noc,
teda prejsť zo smrti do života,
znamená uveriť vzkrieseniu!

Tomu, že Ježiš Kristus zomrel,
veria všetci, aj pohanovia a bezbožníci.

Skutočne veľkou vecou je uveriť,
že vstal z mŕtvych, že nad smrťou zvíťazil.

Kristovo zmŕtvychvstanie je preto
podstatou – základom
kresťanskej viery.

(Sv. Augustín)

Náš paškál

„V tomto roku je na paschálnej svieci vyobrazené stretnutie Vzkrieseného Krista so sv. Tomášom. Pán ponúka, spočiatku neveriacemu učeníkovi, ranu svojho boku, aby uzdravil jeho zranenú dušu.“

Kríž na svieci má motív kríža z Národnej svätyne v Šaštíne. Keďže slávime rok Sedembolestnej Panny Márie, je to zároveň príležitosť k osobitnej vďake za milosti udeľené slovenskému národu na jej príhovor.

Sv. Tomáš má prezývku „Didymus“, čo znamená dvojča. Môžeme to chápať vo výz-

name každého, čo sa ako on snaží nasledovať Pána Ježiša. Svieta zapálená v Paschálnej noci predstavuje Krista, ktorý odovzdáva každej pochybujúcej duši, dvojčatú sv. Tomáša, špeciálny mandát (viď zvitok v Kristovej ľavej ruke), obľásiť všetkým, ktorí na to čakajú, radostnú zvesť, že ten Človek, ktorý bol na Kalvárii bez milosti zabitý, je Vzkriesený, a môže svojím božstvom oživiť každé stvorenie.“

To je aspoň časť vysvetlenia, čo znázorňuje tohoročná veľkonočná svieca, ako nám to povedali mníšky benediktínky z kláštora „Najsvätejšej Bohorodičky“ v Horných Orešanoch, pri jej darovaní. Celá výzdoba pochádza z ich umeleckej dielne.

Povzbudenie — spolusúcit — nádej

Filozof S. Kierkegaard povedal: **„Trpieť znamená mať spoločensť s Bohom.“** Z vašich listov, ale i priamych stretnutí viem, že mnohí zažívate toto „zvláštne spoločensťvo“ s Bohom. V takých chvíľach často zostanú pery nemé, nedokážeme nájsť a vysloviť slová útechy, povzbudenia...

Vaša bolesť sa však rozlievala i do našich srdiec. Uvedomujeme si silné Božie dotyky do vášho života. Pri sv. omši i v modlitbách prosíme o dar sily, všetko zvládnuť, aj keď bolesti a otázky zostávajú. Do tmavého mraku trápenia a smútku vám posielam lúč povzbudenia:

*„Z úprimného srdca ťa prosím,
trpezlivo znášaj všetko,
čo ťa v srdci bolí a je nedoriešené,
skús milovať“ otázky*

*ako zamknuté komnaty,
ako knihy napísané v celkom cudzom jazyku.
Nebľadaj odpovede,
ktoré nie sú ti súdené poznať,
lebo by si ich neprežil.*

*A zmyslom života je prežiť všetko.
Prežívaj teraz otázky.
Azda sa tak postupne,
ani si to nevíšmeš,
jedného vzdialeného dňa dožiješ odpovede“.*

(básnik R. M. Rilke)

Slová „skús milovať“ dávajú i návod. **Skutočný liek** na všetky starosti, trápenia, krivdy, choroby, nešťastia, tra-

gédie a zločiny, je **láska**. Ona je darom neba. Viditeľne a dokonale nám ju predstavil Boh v Ježišovi Kristovi.

Láskou Boha bol človek zrodený k životu.

Láskou Ježiša Krista, keď sme boli pre hriech mŕtvi, sme boli prinavrátení do života.

Naplnení láskou Ducha Svätého sme schopní všetko premôcť, veď je „silnejšia ako smrť“.

Hovorí sa, že **búrky nútia stromy zapustiť hlbšie korene**. Aj búrky v živote človeka „nútia“ pripútať sa, zakoreniť sa, aby nás nezmietli, nevyvrátili. Ktosi povedal, **„celý svet sa zmieta, jedine Kristus kríž stojí“**. Sám Kristus nám pripomína: „Až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe“ (Jn 12,32). Kristus nás pozýva vstúpiť do tône kríža na Golgote, kde nájde každý občerstvenie úľavu, útechu a silu vyjsť až na Kalváriu svojho života

Môžeme sa zamyslieť so sv. Katarínou Sienskou: **„Statočnému sú nešťastné a šťastné udalosti ako práva a ľavá ruka: užíva ich obe.“**

ÓÓó..je tu jar

Znovu sa začína cyklicky sa opakujúci kolobeh v prírode. Príroda sa prebudi-
la z nie veľmi silného tohoročného zimného spánku, vychádza zo svojich „skryš“;
vstala skôr, a oblieka sa do nádhery pestrofarebných šiat. Častejšie ju opäť začína
navštevovať človek. Možno nám pri správaní sa k sebe navzájom, ale i k prírode
pomôže úvaha Radošincov o človeku:

„Človek dokáže skoro všetko.

Urobiť dieru do sveta, aj do ozónu.

Urobiť si pekný dom, ale i peknú hanbu.

Vyzerať ako pekný brdina, ale niekedy aj ako pekný idiot.

Niekedy dokáže byť na svete aj sto rokov, ale ani tri minúty pod vodou.

Ale človek by si nemal toho až toľko namýšľať, lebo je len človek.

Nedokáže voňať ako lipa a len tak ako topol rozmnožovať sa po vetre.

To dokáže len božská príroda.

A preto by si mal človek celkom skromne povedať.

Ešte tak mnoho toho neviem.

A preto sa budem na svete radšej viac čudovať ako svet meniť.

Lebo pri čudovaní nehnú stromy, nekapú ryby, ale rastú stromy a padá sneh.

A všetko je na svojom mieste, tak ako má byť.

Tak, ako keď je na jar naozaj jar, v lete keď je leto,

na jabloni jablčko,

na človeku hlava a v človeku srdce.“

Pred časom bol pri našich cestách bilbord s fotografiu našich veľhôr a napísané
tri slová **OBJAVUJ – OBDIVUJ – OCHRAŇUJ**

Jednoduché poslanstvo: prírodu máme
objavovať, následne obdivovať a nadovšet-
ko ochraňovať!

Práce na prístavbe

Mierna zima nám prišla veľmi vhod, lebo hneď po Zjavení Pána mohli pokračovať stavebné práce. Do polovice februára sme urobili **krov na Dome chleba**, zakryli ho škridlou a boli prevedené i klampiarske práce na tomto objekte. Následne sa domurovali vnútorné priečky a potom sa urobila **zdravotechnika**, čo zahŕňa kanalizačné a vodovodné inštalácie. Hneď po nich sa urobili **elektroinštalčné rozvody**. V polovici objektu sú urobené potery pod dlažbu.

Okrem prácach na Dome chleba sa pokračovalo aj na klauzúre kláštora. Začali sme murovať vnútorné priečky a urobila sa jedna vetva kanalizácie.

Popri týchto prácach sa dokončil **múr pri cintoríne** aj s fasádnym náterom.

Dnes sa všade stretávame s predsavzatím a plánovaním. Plánuje sa výroba, kultúrne podujatia, športové stretnutia, dovolenky, výlety, návštevy, nákupy, sobáše, oslavy a mohli by sme ďalej pokračovať v zozname... V tom zozname všetkých plánov je aj náš, ktorý v sebe zahŕňa vlastne naše túžby a predsavzatia. Plány sú vždy tým konkrétnejšie a presnejšie, čím istejšie sú prostriedky na splnenie stanovených plánov.

V tomto roku by sme chceli dať do užívania Dom chleba, predovšetkým ako priestor pre všetkých prichádzajúcich pútnikov a návštevníkov. Tento objekt bude mať dostatok miesta na oddýchnutie, občerstvenia a poskytnutie hygieny. Predpokladá sa tiež s ponukou niektorých ďalších služieb.

Pokračovať chceme aj na dokončievaní klauzúry kláštora: dobudovaním vnútorných priečok, realizáciou ďalšej etapy kanalizácie a nadovšetko je našou túžbou **uzavretie objektu** zhotovením okien a vonkajších dverí.

Komasácia pozemkov v lokalite Sampor je takmer pred dokončením. Aj na našom pozemku boli urobené viaceré úpravy. Navrhovaný stav by mal byť definitívny. Z dôvodu bezpečnosti nášho hospodárstva, chceme svojpomocne začať s trvalejším oplotením niektorých častí areálu.

Apoštol Ján nám ponúka ojedinelý vzťah k našej nebeskej Matke Márii. Miloval ju skôr ako mu ju Ježiš pod krížom zveril. Je len prirodzené, že ak niekoho milujeme, milujeme aj tých, ktorí sú s jeho životom spätí. Ak to tak nie je, môžeme hovoriť o láske? Láska má úžasnú citlivosť na potreby druhého. A túto citlivosť pozorujeme u Jána apoštola. Kým bola Ježišova Matka v úzadí, kým bola samostatná - ako to zvykneme povedať - tak bol s jej Synom. Po zajatí Ježiša vidí, že ona potrebuje pomoc, potrebuje oporu, preto stojí vedľa nej. Na krížovej ceste a na Kalvárii sa neocitli náhodou. Možno ich zbližila spoločná strata milovanej osoby a bolesť, ktorú táto strata spôsobila. Ale určite to bola príležitosť pre nový prejav lásky. Byť tam, kde ma potrebujú. Evanjeliá píšu jedine o Jánovi, že mal takúto odvahu. Viedla ho práve úcta a láska k Majstrovi.

Zvláštne miesto v jeho živote dostala Panna Mária po tom, ako mu ju Ježiš zveril: „*Hľa, tvoja matka!*« *A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.*“ (Jn 19,27)

Čo znamená vziať si Máriu k sebe? Ľahšie to pochopíme, keď sa na to pozrieme cez skúsenosť ľudského vzťahu. Občas počujeme: „*Vzal som si k sebe mamu!*...“ Pritom vieme, že sa nestala jeho matkou vtedy, keď si ju vzal k sebe. Ani to nie je konštatovaním, že si ju konečne začal ctíť a vážiť. Ten vzťah mohol byť krásny aj predtým. No každý si žil svojím životom, venoval sa svojim povinnostiam a záľubám... Teraz sa všetko mení. Základná línia života -

zamestnanie, spoločenské postavenie... - to všetko síce môže zostať, ale sa to prispôsobuje osobe, ktorá začína žiť so mnou. Musím to brať do úvahy. Dokonca aj v najzákladnejších prejavoch života. Vo všetkom, čo robím, všetky moje aktivity ovplyvňuje prítomnosť tejto osoby. (Asi preto nie je ľahké vziať si k sebe stárnucich a nevládných rodičov. Radšej im zaplatíme opatrovateľku...) Ak by som na to nedbal, začalo by vzájomné trápenie a určite by to bolo znakom neúcty a nelásky.

Keď to preniesieme do vzťahu k Márii, Ježišovej Matke, musí to pre nás niečo významné znamenať. Predovšetkým objavujeme veľkosť jej osoby, s čím sa rodí úcta a láska. Zrazu sa nám chce zovolať s blahoslaveným Aelrédom: „*Podme k jeho neveste, podme k jeho matke, podme k jeho najlepšej služobnici, lebo toto všetko je blahoslavená Mária.*“

Ale čo pre ňu urobíme? Aké dary jej prinesieme? Keby sme jej mohli aspoň vrátiť, čo jej dlbujeme z povinnosti! Dlbujeme jej úctu, dlbujeme jej službu, dlbujeme jej lásku, dlbujeme jej chválu. Dlbujeme jej úctu, lebo ona je Matka nášho Pána, a kto si necíti matku, isto uráža syna.“

V úcte nejde o nejaké poklonkovanie. Ide skôr o docenenie daru, ktorým je pre nás ten druhý, v našom prípade Mária. Je to spojené so stálym spoznávaním jej hodnoty. Nie je problém doceniť hodnotu druhého vtedy, keď mám z toho osobný zisk, úžitok, keď nás materský hladká, ale aj vtedy keď pre našu záchranu robí to, čo nám nemusí lichotiť. Na

mnohých miestach, kde sa zjavila nám pripomína pokánie. Musíme priznať, že to nie je výstraha pre neveriacich, ktorí o veľkosti hriechu a jeho následkoch nič nevedia, lebo často nechcú vedieť. To je výzva pre nás veriacich. Záleží jej na tom práve preto, že sme jej deti.

Blahoslavený Aelréd nám pripomína: *„Čo teda povieme, bratia? Nie je ona aj našou matkou? Musíme, bratia, povedať, že je našou skutočnou matkou, lebo sme sa z nej narodili; nie pre svet, ale pre Boha. Veď veríte a viete, že sme boli všetci mŕtvi, starí, v temnotách a biede. Boli sme mŕtvi, lebo sme stratili Pána; lebo sme boli skazení; boli sme v temnotách, lebo sme odmietli svetlo múdrosti, a tak sme beznádejne hynuli.*

No z Márie sme sa narodili oveľa šťastnejšie ako z Evy, lebo z Márie sa narodil Kristus. Starinu v nás nahradila novosť, skazu neporušenosť, temnotu svetlo.

Ona je naša matka, matka nášho života, matka našej neporušenosti, matka nášho svetla.

Ona, Matka Krista, je teda matka našej múdrosti, matkou našej spravodlivosti, matkou nášho posvätenia, matkou nášho vykúpenia. Preto ona je našou matkou viac ako naša telesná matka. Z nej sa uskutočnilo naše lepšie narodenie, lebo z nej je naša svätosť, naša múdrosť, naša spravodlivosť, naše posvätenie, naše vykúpenie.“

Pohľad na apoštola Jána nás provokuje, aby sme si aj my vzali Máriu

k sebe. V bolestiach kríža, v zomieraní so Synom, vo chvíli keď jej srdce prenikol meč bolesti, tam nás zrodila. Tam sme sa stali jej deti. Ježišove slová to potvrdzujú: *Hľa tvoja matka!*

Keď dával Jána Márii, oslovil ju: *„Žena, hľa, tvoj syn!“* Ale keď dával Matku Jánovi, vynechal oslovenie, aby nikto nikdy nemohol pochybovať, že sa stala aj jeho Matkou. Teraz mne hovorí: *M., hľa, tvoja matka!* Záleží na nás, čo s tým urobíme. Či si ju podobne ako Ján vezme k sebe?! Vlastne až tu začína naše skutočné posväcovanie, ako sa o tom vyjadrujú aj niektorí svätí.

Napríklad sv. Maximilián Kolbe hovorí: *„Môže sa povedať, že všetci svätí sú dielom Presvätej Panny a ich spoločnou charakteristikou je zvláštna úcta k Panne Márii.“* To potvrdzuje aj sv. Terézia Avilská, keď hovorí, že jej prítomnosť je nenahraditeľná vo všetkých fázach duchovného rastu. Terézia tiež uisťuje, že posväcovanie sa začína vtedy, keď sa darujeme Márii. Aj keď sa to mnohým môže stať neuveriteľné, ale najbezpečnejšia a najistejšia cesta k svätosti sa volá *Mária*. Boh spojil náš život s Máriou práve pod krížom. Možno preto, aby sme v bolesti pozerali na ňu, aby sme sa k nej obracali vo svojich potrebách, ju vzývali o pomoc vo svojej beznádeji.

Chváľme Boha za Pannu Máriu, našu Matku, aj za všetko čím je pre nás a náš život.

o. Vladimír Kasan OSB

930. výročie kanonizácie

Jediným prameňom o sv. Andrejovi – Svoradovi a jeho žiakovi sv. Benediktovi, ktorý po troch rokoch od smrti svojho učiteľa umiera násilnou smrťou, je najstaršia uhorská latinská legenda *Vita Sanctorum eremitarum Andreae confessoris et Benedicti martyris* (Život svätých pustovníkov Andreja vyznávača a Benedikta mučeníka), ktorú napísal len 30 rokov po smrti sv. Andreja-Svorada, slovenský prozaik a básnik, neskôr opát v Pannonhalme a biskup v Pécsi (slovenský historický názov Päťkostolie) blahoslavený benediktín Maurus (1000 – 1070). Maurus bol nielen prvým hagiografom, ale vôbec prvým ikonografom sv. Svorada. Ako biskup dal vo svojej katedrále vytesať na hlavu stĺpa podobizeň sv. Andreja-Svorada v Pécsi. Pôvodina Maurovej legendy sa nezachovala. Najstarší odpis pochádza zo 14. storočia, dnes uschovaný v Budapešti. Najstaršie fragmenty legendy (1273 – 1294) sa nachádzajú v Zagrebe (Chorvátsko). Časti Maurovej legendy sú uschované aj v múzeách v Mníchove, pri Bruseli či Paríži.

Všeobecná mienka hovorí, že Svorad (lat. *Zoerardus*, poľ. *Świerad*) bol Poliakom, keďže sa v Maurovej legende píše o poľskej zemi, ako o jeho domovine. No Trenčín a Nitra vo vtedajších časoch bola poľským územím. Toto územie obsadil v čase nepokojov poľský kráľ a české knieža Boleslav Chrabrý (1002/3), vzdal sa ho až v r. 1018 počas Budišínskeho mieru. Z toho možno dedukovať, že mohol pochádzať aj z územia dnešného Slovenska, ale to sú len hypotetické dohady.

Svorad sa narodil okolo roku 980 v roľníckej rodine, podľa ľudovej tra-

dície v obci Tropie (okres Nowy Sącz), kde už od 13. storočia stojí kostol zasvätený tomuto svätcovi. V období svojej mladosti sa riadil regulou sv. Zosimasa. (slávny mních z Palestíny, žil v rokoch 460 – 560).

Podľa novších výskumov bol Krakov v tých časoch pokračovateľom veľkomoravskej metropolie so staroslovienskou bohoslužbou (tzv. glagolskou). V liturgii sa tu udržali stopy byzantských vplyvov, ktoré k nám priniesli sv. Cyril a Metod a ich učeníci. V roku 1022 Boleslav Chrabrý pre rôzne príčiny ostro vystúpil proti tým, ktorí používali staroslovienskú bohoslužbu. Snažil sa ju násilne odstrániť, a z toho dôvodu začalo aj prenasledovanie kresťanov, tzv. „*persecutio christianum*“. Preto mnohí, ktorí chceli ostať verní tejto liturgii, odišli z Poľska, buď do Čiech, Kyjvskej Rusi alebo na Slovensko. Takto v roku 1022 prišiel na Slovensko aj Svorad. Jeho cieľovou zastávkou bol benediktínsky kláštor sv. Hypolita na Zobore, pri Nitre. Tu ho prijal opát Filip, od ktorého dostal aj nové mníšske meno Andrej.

Po istom čase sa Andrej-Svorad, z dovolenia opáta Filipa uchýľuje do pus-

sv. Andreja-Svorada a Beňadika

tovne (prvá verzia lokality odkazuje na miesto pustovne na dnešnú Skalku pri Trenčíne, druhá možnosť je „Svoradova jaskyňa“ na Zobore). Tu sv. pustovník žije prísny asketický život v pôste, odriekaní a v ťažkej fyzickej práci. Ako je zaznamenané v Maurovej legende, počas štyridsaťdenného pôstu mal k dispozícii ako stravu len štyridsať orechov. V noci sedával v dutom dube, do ktorého napichal ostré kolíky. Akonáhle mu hlava klesla od únavy a telo sa naklonilo, pichol sa, a tak bol okamžite hore a pokračoval v modlitbe. Sv. Andrej – Svorad patrili medzi tzv. *akoimétoi* – (gréč. bdejúci, nespíaci) mníchov.

O posledných Svoradových hodinách a jeho smrti čítame v legende: „Keď sa mu teda blížila posledná hodinka, prikázal tým, ktorí boli prítomní, aby ho nevyzliekali zo žiadnej šaty jeho rúcha, kým nepríde opát Filip, po ktorého poslal. Otec prišiel, keď ctihodné telo ležalo už mŕtve, a vyzlečúc ho, aby ho umyl, našiel kovovú reťaz, ktorá sa už vnútornosťou dotýkala. Ó, podivná a neslýchaná vec! Reťaz, ktorá zvnútra mäso v hnilobu obracala, zvonka bola kožou obťahnutá, ale neboli by zbadali tento spôsob mučeníctva, keby nad pupkom neboli zazreli uzol zviazaného kovu. Keď však rozviazanú reťaz ťahali z tela, silne bolo počuť zvuk chrastiacich rebier.“ Polovicu reťaze Maurus vypýtal od zoborského opáta Filipa, ktorú potom prechovával v Opát-

stve sv. Martina v Pannonhalme, neskôr ju daroval vojvodovi Gejzovi. Sv. Svorad zomrel okolo roku 1030.

Už v roku 1064 vojvoda Gejza prejavoval k Andrejovi-Svoradovi a Benediktovi veľkú úctu ako svätým mužom, no až o čosi neskôr v roku 1083 pápež Gregor VII. z iniciatívy uhorského kráľa sv. Ladislava I. kanonizuje Andreja-Svorada a Benedikta spolu s ďalšími uhorskými svätcami, kráľom Štefanom I., Imrichom (syn kráľa Štefana) a biskupom Gerardom OSB (vychovávateľ Imricha).

Sv. Andreja-Svorada a Benedikta si spoločne pripomíname 17. júla (v poľskom kalendári 13. júla). Po obnovení nitrianskej diecézy (1095 – 1116) sú jej hlavnými patrónmi a sv. Svorad od roku 1739 patrónom mesta Nitry.

V ikonografii sú zobrazení ako pustovníci s pozadím kopca Zobora, Skalky pri Trenčíne, alebo maďarskej Panonhalmy. Atribútmi sú orechy, reťaz, orol, sekera a kamene zavesené v búlťavom strome.

Relikvie sv. Andreja-Svorada a Benedikta sú uložené v striebornom Pálffiovom relikviári z roku 1674 v nitrianskej katedrále sv. Emerána. Časť relikvií sv. Andreja-Svorada sa nachádza aj v Ostrihome, Tropie, či v Sampore u benediktínov.

Br. Svorad Mária Tírpák OSB

Elektronicky nám poslal aktuálnu správu priateľ Dušan Jedinák, ktorú uverejňujeme v plnom znení.

Bol svedomím sveta, morálnym apelom pre celú planétu. Charismatický posol trpezlivej nádeje prítahoval ľudí všetkých sveta-dielov. Ako mediálna hviezda katolíckej cirkvi sa stal univerzálnym lietajúcim pútnikom, ktorý obnovoval tvár starých kontinentov posolstvom civilizácie lásky. Slovensko navštívil trikrát (1990, 1995, 2003). Aj nám pomáhal vo viere vytrvalým a obdivuhodným hlásaním evanjelia. Od 27. apríla 2014 je v Katolíckej cirkvi vyhlásený za svätého.

Karol Wojtyła (18. máj 1920 – 2. apríl 2005), bol od 16. októbra 1978 už 264. pápežom rímskokatolíckej cirkvi – **Ján Pavol II.** Prvý Slovan a Poliak na Petrovom stolci v dvetisícročných cirkevných dejinách, prvý netaliansky pápež po 445 rokoch, pastier Božieho ľudu, neudržateľný za bránami Vatikánu.

Zápasil s komunistickým režimom, kritizoval bezbrehé cynické ambície trhového kapitalizmu. Odsúdil zločinnú diskrimináciu Židov i neprávosti páchané na kacíroch i domorodých obyvateľoch, ospravedlnil sa (v Ríme 12. 3. 2000) za násilie a nespravodlivosti, chyby a omyly kresťan-

ov v historickej minulosti katolíckej cirkvi. Bez vytáčok sa postavil za každý už počatý ľudský život, dôstojnosť ľudskej osoby i každej rodiny. Bol proti trestu smrti i každej nespravodlivej vojne. Vedel, že bez spravodlivosti nie je možný pokoj. Ako stúpenec OSN často ponúkal mierové iniciatívy, pretože každou vojnou sme vlastne všetci porazení.

Pokojným hlasom náboženskej znášanlivosti a obhajoby ľudskej slobody i zodpovednosti vyjadroval nájostivosť ďalších príkladov šírenia evanjeliovej zvesti v modernej činnosti zjednocujúcich sa kresťanov. Stal sa globálnym hráčom dialógu medzi náboženstvami, pastierom ponúkajúcim nekonečnú nádej. Dokázal sa modliť so Židmi, protestantmi, mohamedánmi aj budhistami. Stal sa majstrom humaniz-

Svätý Ján Pavol II.

mu, znášateľnosti a ekumenických priblížení. Zanechal svedectvo pre jednotu Európy aj spoluprácu celého sveta. *Muž roka 1994* (americký časopis *Time*), *Európan roka 2002* (Bruselský *European Voice*).

V biskupskej službe bol soľou mo-

rálky i svetlom viery. Sledujúc znamenia času vyjadroval stanoviská k spoločenským problémom svojej doby. Stal sa príkladom šírenia evanjeliovej zvesti, upevnením nádeje a povzbudením pre väčšiu slávu Božiu. Ani výstrely atentátnika Aliho Ağcu (13. mája 1981) nezastavili ďalšie jeho príspevky pre výstavbu

trvalých kresťanských hodnôt. Neohrozene pripomínal aj neobľúbené mravné požiadavky, ktoré patria do hlbokých základov úžasného spoluzitia Bohom stvorenej prírody a duchom obdareného človeka.

Ako rímsky pápež podpísal (25.1.1983) nový cirkevný kódex, kanonizoval 482 nových svätých a 1341 ľudí oddaných Bohu blahorečil. Vykonal viac než 100 zahraničných ciest do rozličných krajín celého sveta. Svoj hlboký odkaz zanechal aj vo svojich štrnástich okružných listoch – encyklikách. V centre svojho dlhého pôsobenia na čele viac než miliardy katolíkov mal vždy tradičnú a zároveň i modernú myšlienku: *Svetlo rozumu a svetlo viery pochádzajú od Boha a preto si navzájom nemôžu protirečiť*.

Hlboko zbožný svedok dôstojnosti ľudskej bytosti sa stal pokornou autoritou kresťanskej múdrosti. Súčasne modernista i tradicionalista náboženských predstáv otvoril cestu do 21. storočia tak, aby každý z nás mohol byť blízky ľuďom i Bohu. **Ján Pavol II.** sa stal nezabudnuteľným symbolom láskavého, múdreho a ústretového katolíka, ktorý vybadal zjednocujúce sa cesty ľudského spoločenstva vo všeobecnosti Božej lásky a bezhraničnej ľudskej spolupráce. Neuveriteľne veľa hlboko veriacich ľudí, ale i vlašných kresťanov, zásadovo neveriacich či inak zmýšľajúcich osobností, si už počas jeho pontifikátu, a niektorí možno až po ňom, v tichu svojho srdca uvedomilo: *Bol to aj môj pápež – spriaznený duchovný otec.*

(dák)

Benediktínska oblatúra a svetlo života

Veľká noc je časom, keď sa vždy znovu ponárame do mystéria života a smrti. Chcem vám ponúknuť malé vnorenie sa do jedného z našich kandidátov pre oblátske prísluby. Tento rok budú 11. júla. Je to malé svedectvo o živote na zemi a aj o živote, ktorý nás presahuje. Prijmite tieto riadky s ochotou počúvať ich a nechať chvíľku znieť. Nie ako zbožné vyjadrenie, ale ako vyjadrenie človeka kráčajúceho s Bohom uprostred ľudí.

Keď mi je však dobre, všetko mi vychádza a všetko funguje, vtedy ma život na tomto svete veľmi teší. Na druhej strane si však len málo uvedomujem, že som povolaný k čomusi viac, ako je tento - šťastný život. Nedá sa tu jednoznačne povedať, čo prevyšuje. Niekedy je silnejšia myšlienka na život po smrti, ale niekedy je zas výrazná túžba po živote v terajšom svete. Zatiaľ mi to vychádza tak, že častejšie myslím na tento život. Premýšľam, ako ho zariadiť tak, aby som žil podľa evanjelia v zhode s Ježišovým zákonom lásky, ale

zvažujem aj jeho praktickú stránku — kde budem bývať, čo mám robiť, koho si zoberiem za manželku, ako budem pracovať. Viem, že som teraz na začiatku cesty pochopenia hlbšej podstaty môjho života pre večnosť.”

To sú slová nášho mladého obláta, ktorý pracuje s telesne postihnutými mladými ľuďmi a ešte len začína svoj život. Je možné ho vnímať ako predzvesť ovocia Veľkonočného tajomstva o radosti z ná-

deje, že Božia láska nie je niečo nebesky vzdialené, ale veľmi ľudsky blízke. Je to hľadanie Pravdy bez predstáv a idealizovania. To, čo nám k tomu ponúka cesta benediktínskej oblatúry, je pokora a trpezlivosť života.

o. Jozef Brodiňanský OSB (prefekt oblatov)

Nakoľko si uvedomuješ svoje povolanie k čomusi viacej než len k životu v tomto svete?

“Uvedomujem si to na 100%, keď cítim a prežívam krivodu. Často si to uvedomujem, keď sa stretávam s veľkým trápením vo svojom blízkom okolí, alebo keď od žiaľu plačem.

Trpieť s láskou, to znamená prestať trpieť. Utekať pred krížom znamená napať, že ním bude človek privalený. Kríž prináša pokoj do našich srdiec. Všetka naša bieda je v tom, že ho nemáme radi. Treba si prosiť lásku ku krížu. Vtedy sa on stane sladkým.

(sv. Ján M. Vianney)

Obyčajný deň

Dnes bol v Sampore pekný deň. Bolo vidieť celé Nízke Tatry, príroda sa prebúdzá do jari a s ňou aj spev vtákov. Večer pri jasnom západe slnka bolo dokonca vidieť svetiť stanicu lanovky

a pokojne každý jeden deň. Alebo to títo mnísi len tak na chvíľu zinscenujú, vždy keď sem prichádzam? Toto sa od nich učím: byť verná. Byť verná a vytrvalá každému dňu, nepremárniť ho, ale

na Chopku. Mnísi vstali, ako vždy skoro ráno, aby sa po ranných modlitbách odobrali do svojej práce a povinností. Ja som sa pokúsila vstať s nimi a tiež sa venovať svojim povinnostiam, ktoré som si priniesla. Verné chvíle modlitby do-

prežiť pred Bohom a vo svojich povinnostiach. V modlitbe, v štúdiu, v práci. Každý deň, nie v Sampore ale tam, kde ja žijem svoj život. Žiť ho v jednoduchosti, miernosti a vytrvalosti. A takáto verná každodennosť a poriadok sami

plňali stretnutia, návštevníci, ktorí prichádzali, štúdium, stavba... A večer pozerajúc na nebo plné hviezd premýšľam, prečo bol ten deň taký pekný, radostný a pokojný. Bol to predsa obyčajný všedný deň.

Každodennosť a všednosť. Každý deň byť znova a znova verný a vytrvalý. Byť verný modlitbe a svojim povinnostiam. Vidiac svet, ktorý mi ukazuje mnohé extrémny a nepokojnú nevšednosť, sa niekedy humorne pýtam seba samej, či tento Sampor naozaj žije takto verne

prinášajú radosť z vecí, ktoré žijem a pravú hodnotu sviatkov. Pokoj, ktorý Sampor vyžaruje, je pre mňa práve v tejto každodennosti a poriadku.

*Všednosť, ktorá skrýva vzácnu vernosť.
Poriadok, ktorý vyžaruje pokoj a radosť.*

Vždy sa teším, keď odchádzam zo Sampora a od týchto milých mníchov. Teším sa, že sa môžem aj ja znova vrátiť do mojej každodennosti. Do jednoduchej vernosti modlitbe a povinnostiam tam, kde je môj život.

Michaela zo Žiliny

Ústranie v prírode

V dňoch 26.-30. apríla 2014 sme sa s manželkou zúčastnili saleziánskych DC v priestoroch benediktínskeho kláštorného komplexu – Sampor. Témou našich cvičení bola spiritualita sv. Františka Saleského, doplnená príkladmi z jeho všeobecne známej knihy o nábožnosti – Filotea.

Ako to už býva na DC, vždy po prednáške nasleduje ústranie, počas ktorého má každý možnosť v silenciu porozjmať o obsahu prednášky a inšpirujúcich myšlienkach prednesených kazateľom. Nieкто k tomu využíva priestor kostola, nieкто izbu, ja osobne rád trávim tieto chvíle v prírode. Veď okolie kláštora je v jarnom čase nádherné.

Raz som sa takto počas ústrania, vybral na lúky nad kláštorom. V blízkom lesíku sa zo stromov ozýval čarovný

modrá mikina, som premýšľal o pokore, láskavosti, odvahe a dôvere, o ktorých sv. František hovoril v svojom diele. Po chvíli som sa priblížil k neprístupnému poľovníckemu posedu, ktorý som si zdola poobzeral a pokračoval lesnou cestičkou, až som došiel na druhú veľkú lúku. Oproti mne, vo vzdialenosti asi 50 metrov stál ďalší starý posed. Neodolal som a zamieril som k nemu. Po obhliadke z vonku som zistil, že dvere nie sú zamknuté, tak som po drevenom rebríku vyšiel nahor a cez výhľadne som si popozeral okolie. Po chvíli som si uvedomil, že čas pokročil a treba sa mi vrátiť. Zišiel som dole a pobral sa rýchlym krokom späť. Lenže to nestačilo. Ak som chcel prísť načas, musel som sa rozbehnúť. Až tesne pri ohrade kláštora som spomalil. Pri posledných krokoch ma napadlo toto prirovnanie:

Ako počas tohto ústrania i v mojom doterajšom živote som kráčal po ceste, na ktorej som sa cítil príjemne. Všetličo ma na nej zaujalo, možno som aj odbočil a išiel za lákavými ponukami, stratiac pri nich vzácny čas. Ale dostal som sa do obdobia – mám už po päťdesiatke –, v ktorom by som si mal definitívne uvedomiť, že ak chcem prísť do cieľa, mám ešte stále šancu, aby som niektoré veci v mo-

jom živote urýchlil, možno i niekedy pobehol, aby som na to posledné stretnutie prišiel s Pánom načas a pripravený.

Jaroslav z Ružomberka

spev slávika, drozda, sýkoriek a ďalších spevavcov, ktoré nepoznám. Kráčajúc po sviežej zelenej lúke, cítiac teplo slnečných lúčov, ktoré prit'ahovala moja

Farby Veľkej noci

Veľká noc je udalosť s veľkým významom nie len v cirkevnom roku, ale aj v ľudovom zvykosloví, svedčí o tom aj množstvo zvykov z rôznych regiónov Slovenska.

K najznámejším patrí zdobenie kraslíc a na Slovensku má veľmi zaujímavú históriu. Najstaršie nájdené kraslice na našom území pochádzajú zo starých slovanských hrobov, približne zo 7. storočia nášho letopočtu. Názov „kraslica“ súvisí s ruským krasnyj, t.j. červený. „Krásna“ sa totiž hovorilo červenej farbe, ktorou sa prevažne kraslice maľovali. Na Zemplíne sa im hovorí „pisanki“, čo je odvodené od slova písať. Okrem červenej farby mali kraslice aj žltú a zelenú farbu.

Červená farba symbolizuje lásku, ochranu, ale aj krv, ktorá bola vždy považovaná za symbol života. Žltá farba vyjadruje slnko, víťazstvo nad zimou a prísľub novej úrody – zrelé obilie. Zelená farba je farbou šťastia, bohatstva a plodnosti. Od konca 19. storočia sa začala používať aj modrá farba. Dodnes sa zachovalo na Slovensku mnoho techník zdobenia. K najznámejším patrí, batikovanie, zdobenie voskom, olepovanie slamou, leptanie, drôtovanie, škrabanie...

Týmito technikami sa na krasliciach často znázorňujú aj náboženské motívy, a tým prepájajú kraslicu aj z mystériom Veľkej noci. Vajíčko symbolizuje zrod pozemského života a živý vzkriesený Kristus je náš nový, večný život.

Oblát Ján

Prosba

Naplnenie našich plánov (o ktorých sme písali na strane 7) **nie je len v našich rukách. Predpokladané náklady nie sú malé.**

Základom všetkého nášho konania je dôvera. Veríme nadovšetko Bohu! O bratskú pomoc žiadame i naše benediktínske kláštory v zahraničí (v tomto roku je generálna kapitula v Tabghe, ktorej sa zúčastní aj náš otec prior Vladimír). Píšeme projekty, aby sme získali prostriedky aspoň na niektoré zariadenia. Veríme, že nájde pochopenie aj u podnikateľov a pomôžu nám prostredníctvom svojich firiem. Hľadáme i ďalšie možnosti. Vo veľkej dôvere sa obraciame s prosbou i k vám – našim dobrodincom. **Uvedomujeme si našu odkázanosť, pri dokončení tohto diela, na vás. Prosíme vás o pomoc!** Budeme vám tiež vďační za návrhy a rady, ktoré nám pomôžu v pokračovaní dostavby. Za každý prejav šľachetnosti, ktorým je oslávený Boh, vám už teraz vyjadrujeme zo srdca:

ĎAKUJEME!

P. S.: *Radi vás pozývame na návštevu. Lepšie tak spoznáte, o čo sa usilujeme. Chceme, aby náš kláštor napomáhal k duchovnému dozrievaniu, k upevňovaniu viery a mravného života ľudí.*

7 STRETNUTÍ PRI PANNE MÁRII

Z príležitosti roka *Sedembolestnej Panny Márie* pripravujeme cyklus **duchovno-vzdelávacích stretnutí** s účasťou vzácnych hostí. Srdečne vás pozývame do *Kláštora Premennia Pána* v nasledujúcich dňoch:

Dátum	Postava	Host
17. 5.	<i>Eva</i>	Fides Strenková CJ
21. 6.	<i>Sára</i>	František Trstenský
19. 7.	<i>Miriam</i>	Jozef Jančovič
16. 8.	<i>Rút</i>	Benedikt Hajas OP
13. 9.	<i>Ester</i>	Branislav Kľuska
18. 10.	<i>Abigail</i>	Blažej Štrba
15. 11.	<i>Alžbeta</i>	Štefan Novotný

Program každého dňa sa bude skladať z dvoch častí. Predpoludním sa budú konať prednášky, v rámci ktorých predstaví náš hosť jednu biblickú postavu, a popoludní duchovný program.

- 9.30** Prednáška: *Predobraz Panny Márie*
11.00 Prednáška: *Čnosť*
12.20 Posvätné čítanie s mníchmi
13.00 Obed
14.00 Duchovný program
16.00 Svätá omša
17.00 Vešpery s mníchmi

Bližšie informácie: www.benediktini.sk

Infoservis

Vo vybrané pondelky sa v prednáškovkej miestnosti nášho kláštora konajú stretnutia pre veriacich na rôzne témy. V tomto roku sme začali s prednáškami z oblasti cirkevných dejín. K účastníkom sa prihovorili P. Gabriel Hunčaga OP a vdp. Branislav Dado.

Informácie o konaní týchto pondelkových večerných prednášok sú zverejňované na našej internetovej stránke. Srdečne vás pozývame — vstup je voľný.

Estote Benedicti

Pri náhodných rozhovoroch sa stáva, že nie celkom správne sa povie názov nášho občasnika. Už sme v niektorom z prvých čísel písali, že v preklade názov znamená „Buďte požehnaní“. A s každým ďalším číslom prichádzame k vám s opätovným priáním: „Buďte požehnaní“. Zároveň vám vyjadrujeme povzbudenie i prosbu: „**Buďte požehnaním**“.

Ak chodíme čo len s trochu otvorenými očami nemôžeme prehliadnúť núdzu, utrpenie, biedu, ťažkosti okolo nás. Možno naše reakcie na videné skutočnosti sú: „*Ináč to už nebude*“, alebo: „*Ja to nedokážem zmeniť*“ a ešte máme náklonnosť uveriť takýmto narýchlo uvažujúcim zdôvodneniam. A veru nie je to tak! Každý môže byť požehnaním! Skutočne každý sa môže stať prameňom požehnania – dobrodenia. Nemusíš vôbec vedieť čosi mimoriadne, Nepotrebuješ žiadne nezvyčajné nadanie. Potrebuješ len dô-

veru v Boha, že počíta s tvojím dobrodejným pre druhých. Snaž sa objaviť Božiu stopu v sebe, treba nájsť cestu, na ktorej sa staneš požehnaním pre iných...

Neboj sa vykročiť a vyjsť v ústrety druhým ľuďom. Zmŕtvychvstalý Kristus nám káže „*vyjst' z hrobu našich predsudkov*“ a povzbudzuje nás: „**Nebojte sa! Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.**“ S Kristom zvládneme všetko k čomu nás volá.

Slávnostné dni v našom kláštore

Pozývame vás na liturgické slávenia v našom kláštornom chráme, ktoré sa budú konať v nasledujúcich dňoch.

Výročie posvätenia chrámu:

Sobota, **24. mája 2014**

Slávnosť sv. Benedikta:

Piatok, **11. júla 2014**

Slávnosť Premenenia Pána:

Streda, **6. augusta 2014**

V týchto dňoch sa koná slávnostná **svätá omša** o **11.00** hod. Po jej skončení sú všetci pozvaní na spoločné **agapé**.

Kontakty na nás

Adresa: **Kláštor Premenenia Pána, Sampor 50, 962 31 Sliač**
Tel. č.: **0915 800 124, 0903 982 470.**
E-mail: **benediktini@benediktini.sk**
Číslo účtu: **4008561679/7500**
Internet: **www.benediktini.sk**

Estote benedicti, č. II, 20. 4. 2014.

Občasník priaznivcov a podporovateľov benediktínskeho mníšstva na Slovensku.

Redakcia: o. František Štrba OSB. Grafická úprava: br. Michal Mária Kukuča OSB.

Reprodukcia v hornej časti obálky: William Bouguereau: *Sväté ženy pri hrobe* (1890).

Fotografia v dolnej časti obálky: Prázdny hrob v kostole Premenenia Pána v Sampore.

Nepredajné.

Bože, ty kráčaš na našich cestách

Milosrdný Bože, Otče,
Stvoriteľ neba i zeme,
ty si stvoril človeka na svoj obraz.
Si blízko k všetkým ľuďom
všetkých národov a všetkých čias.
Velebíme ťa.

Vyvolil si si Izrael za svoj národ
a uzavrel si s ním trvalú zmluvu.
V plnosti časov si poslal Ježiša, svojho Syna,
a v ňom si kráčal s nami
po našich ľudských cestách.
Dakujeme ti.

V sile Ducha Svätého
sprevádzaš svoju Cirkvev.
Zahŕňaš ju svojimi nespočetnými darmi.
Je Cirkvou svätcov i hriešnikov,
no ty jej zostávaš verný
aj v týchto časoch.
Dôverujeme ti.

Daj, aby sme tvoje kráľovstvo cítili už dnes:
v pravde a láske medzi ľuďmi,
v spravodlivosti a pokoji medzi národmi.
O to ťa prosíme skrze Ježiša Krista,
nášho brata a Pána.
Amen.

Modlitba sv. Jána Pavla II.

